

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Langáška, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobců: a) **B. M.**, b) **E. M.**, c) **nezletilý S. M.**, , a d) **nezletilá Y. M.**, všichni zastoupeni Mgr. Emmou Grigorjanovou, advokátkou, sídlem Svornosti 86/2, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby žalobce a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. ledna 2024 č. j. OAM-1301/ZA-ZA11-ZA01-2023 a žaloby žalobců b), c) a d) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. ledna 2024 č. j. OAM-1300/ZA-ZA11-ZA01-2023, v řízení o kasační stížnosti všech žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. dubna 2024 č. j. 19 Az 6/2024-47

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobců **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutími označenými v návětí žalovaný žalobcům neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. O mezinárodní ochranu žádali samostatně žalobce a) a žalobkyně b) spolu se svými nezletilými dětmi, žalobci c) a d). Důvody však byly obdobné a provázané, proto krajský soud věci všech žalobců spojil ke společnému řízení.

[2] Podstata azylového příběhu žalobců spočívá v obavě z věřitelů. Žalobce a) se v Moskvě seznámil s mužem, který organizoval tzv. *pyramidu*, a začal s ním investovat. Půjčil si proto peníze od dalších lidí, zainvestoval je a věřitelům vše písemně potvrdil. Známý následně přestal zvedat telefony a zmizel. Věřitelé chtěli své peníze zpět, žalobce a) prodal byt, ale ani to nestačilo na umoření poloviny dluhu. Dvakrát ho fyzicky napadli neznámí lidé a vyhrožovali mu bandité, které si najali věřitelé. Na policii napadení nehlásil, protože neznal útočníky. Je však přesvědčen, že napadení jsou spojena s dluhy, neboť věřitel mu řekl, že jestli nedostane své peníze zpátky, někoho na něj pošle. Ve vlasti žalobce a) nevyhledal žádnou pomoc, aby své problémy řešil, ani nešel nahlásit na policii, že byl podveden. Domnívá se, že jej věřitelé v případě návratu do vlasti zabijí. Dluží celkem čtyřem lidem, z toho jeden je napojený na kriminálníky a nebojí se policie. Žalobce a) si zrušil telefonní číslo a nikomu neřekl, že se nachází v České republice, proto jej věřitelé nekontaktují. Dluhy splatit nemůže, protože na bankovní půjčku nedosáhne, neboť nemá čím ručit, a nemá žádné příbuzné. Přesídlení v rámci Uzbekistánu jeho situaci neřeší, protože věřitelé si ho najdou všude ve střední Asii a Rusku. Žalobkyně b) ještě doplnila náboženské důvody související s tím, že je ateistka.

[3] Žalobu proti rozhodnutím žalovaného zamítl Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) rozsudkem označeným v návěti. Konstatoval, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek aktuálních informací. Žalobci podle krajského soudu neuvedli dostatečně relevantní azylová tvrzení. Potíže se soukromými osobami ve státě původu nelze bez dalšího považovat za důvody pro udělení doplňkové ochrany. Ze správního spisu plyne, že uzbecká policie je průměrně fungující vnitrostátní ochranný prostředek hájení práv občanů a je schopná přijmout opatření k jejich ochraně. Žalobce a) se však na policii neobrátil. Podle krajského soudu žalovaný nepochybil ani tím, že žalobcům nepřiznal tzv. humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Jeho udělení totiž záleží na úvaze správního orgánu, do níž lze zasáhnout pouze tehdy, pokud orgán poruší zákaz libovůle. V této věci měl žalovaný dostatek podkladů, otázku udělení humanitárního azylu hodnotil komplexně a nevybočil z mezí stanovených zákonem.

[4] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítali, že tvrdili a doložili skutečnosti, které naplňují ustanovení § 14 zákona o azylu. Důvody pro udělení humanitárního azylu spočívají zejména v ochraně práv nezletilých dětí a ochraně celé rodiny. Na Českou republiku totiž mají hluboké vazby. Nezletilý stěžovatel c) je žákem první třídy základní školy v H. a vytvořil si zde vazby na spolužáky i kamarády a rychle se adaptoval. Dle stěžovatelů jejich situace rovněž splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný podle stěžovatelů nedostatečně zjistil skutkový stav a nesprávně ho hodnotil, což nezhojil ani krajský soud. Rozsudek krajského soudu je zároveň nepřezkoumatelný. Krajský soud se omezil na zopakování závěrů žalovaného a nevypořádal námitky, že stěžovatelé nemohli využít vnitřní ochrany ve své domovské zemi z důvodu obavy ze svého postihu a korupce. Důvěru ve státní orgány Uzbekistánu nemají a nevěří, že by jim poskytly dostatečnou ochranu. Žalovaný podle stěžovatelů zase nedostatečně odůvodnil své závěry, proč stěžovatelům neudělil humanitární azyl. Danou možností se totiž zabýval pouze formálně.

[5] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud postupoval dle všech zákonných norem a ve shodě ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. K vadám nedošlo ani na straně žalovaného. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro nedůvodnost.

[6] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného stěžovatelům na vědomí.

[7] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. června 2021 č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[8] Stěžovatelé namítají nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu a částečně též rozhodnutí žalovaného. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že s daným kasačním důvodem je nutné zacházet obezřetně, neboť zrušení rozhodnutí soudu pro nepřezkoumatelnost oddaluje vyřešení sporu s konečnou platností, což je v rozporu se zájmy účastníků i s veřejným zájmem na hospodárnosti řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. dubna 2013 č. j. 6 Ads 17/2013-25). Pro stručnost Nejvyšší správní soud dále pouze odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady tento kasační důvod naplňují (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2003 č. j. 2 Ads 58/2003-75,

pokračování

č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 31. ledna 2008 č. j. 4 Azs 94/2007-107, ze dne 21. srpna 2008 č. j. 7 As 28/2008-76 nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. února 2008 č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Judikatura zároveň akceptuje, pokud krajský soud neopakuje již jednou vyřčené a v případech shody mezi názorem soudu a žalobou napadeným rozhodnutím na toto rozhodnutí odkazuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. července 2007 č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS). Rozhodnutí správního orgánu pak má zohlednit a řádně se vypořádat se všemi relevantními vyjádřeními účastníků a návrhy na provedení důkazů učiněnými v průběhu celého správního řízení, se všemi shromážděnými podklady pro vydání rozhodnutí a v úplnosti zachytit výsledky dokazování (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2010 č. j. 1 As 92/2009-65). Nejvyšší správní soud konstatuje, že jak rozhodnutí žalovaného, tak rozsudek krajského soudu požadavkům na přezkoumatelnost vymezeným v judikatuře dostály. Rozhodnutí i rozsudek totiž reagují na veškeré okolnosti uvedené stěžovateli a vypořádávají se s jejich tvrzeními a se vším, co vyšlo v řízení najevo. Krajský soud sice ve velké míře vyšel ze závěrů žalovaného, ale vždy vysvětlil, proč tak činí, a zároveň neopomněl vypořádat žádnou část žalobní argumentace.

[9] Důvodnost svých žádostí o mezinárodní ochranu stěžovatelé dovozují z toho, že v návaznosti na jednání stěžovatele a) hrozí celé rodině nebezpečí od soukromých osob (věřitelů). Aby se však jednalo o relevantní důvod, musí k němu přistoupit též nečinnost státních či jiných orgánů, resp. neschopnost nebo neochota takových orgánů poskytnout adekvátní ochranu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. prosince 2003 č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. prosince 2005 č. j. 6 Azs 479/2004-41 nebo ze dne 31. října 2008 č. j. 5 Azs 50/2008-62). Krajský soud se při hodnocení související žalobní argumentace této judikatury zjevně držel, pokud upozornil na to, že stěžovatel a) výslovně uvedl, že se ochrany u orgánů země původu nedomáhal, ačkoliv ze správního spisu plyne, že uzbecká policie je průměrně fungující ochranný prostředek hájení práv občanů a je schopná přijmout opatření, obrátí-li se na ni ohrožený občan. Proto stěžovatelé nesplňují ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Tomuto hodnocení krajského soudu nelze nic vytknout.

[10] S tím souvisí též výtky nedostatečně zjištěného skutkového stavu. K tomu Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že žalovaný musí při posuzování žádostí vycházet z dostatečně aktuálních, důvěryhodných, objektivních a přesných (adresných) informací o zemi původu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. února 2009 č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 25. dubna 2019 č. j. 5 Azs 207/2017-36). Krajský soud zohlednil i tato východiska rozhodovací praxe. Shrnul zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný vyšel (celkem pět, převážně z roku 2023, nejstarší z května 2022, zahrnují také informace o činnosti policie), a konstatoval k nim, že je považuje za dostatečné a přiměřeně aktuální. Následně na správní spis v konkrétních souvislostech odkázal. Ani v tomto ohledu Nejvyšší správní soud pochybení v postupu krajského soudu neshledal.

[11] Zbývá otázka tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Dané ustanovení je kombinací neurčitěho právního pojmu (v případě hodném zvláštního zřetele) a vlastního rozhodnutí správního orgánu (lze udělit humanitární azyl), jež představuje správní uvážení. Na humanitární azyl tedy není právní nárok a výsledné rozhodnutí podléhá soudnímu přezkumu jenom v tom, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem a zda byl

dodržení řádný procesní postup, resp. zda nebyl porušen zákaz libovůle (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2004 č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 11. března 2004 č. j. 2 Azs 8/2004-55 a ze dne 26. srpna 2004 č. j. 5 Azs 170/2004-72). Judikatura zároveň potvrdila, že důvodem hodným zvláštního zřetele není snaha o sloučení či vytvoření rodiny na území České republiky či ekonomické důvody spočívající v tom, že žadatel není schopný platit své dluhy (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. září 2003 č. j. 7 Azs 3/2003-36, ze dne 31. října 2003 č. j. 4 Azs 23/2003-65 ze dne 8. dubna 2004 č. j. 4 Azs 47/2004-60). Z rozsudku krajského soudu je zjevné, že z tohoto pojetí institutu humanitárního azylu vyšel. Zároveň případně konstatoval, že žalovaný vzal v úvahu dostatek podkladů, s nimiž se v rámci své úvahy náležitě vypořádal s přihlédnutím k rodinné, sociální a ekonomické situaci stěžovatelů, a nevybočil z mezí stanovených zákonem. Ani v tomto bodu proto krajský soud nepochybil.

[12] Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje odpovědi na otázky vznesené v kasační stížnosti a krajský soud se nedopustil zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu, a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (kromě již citovaného usnesení č. j. 9 As 83/2021-28 viz také usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. března 2021 č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Žalobci neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2024

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu